

СЛУЖИТИ ЄВРОПІ

ПОПУЛЯРНО
ПРО УСТАНОВИ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

**СЛУЖИТИ
ЄВРОПІ**

**ПОПУЛЯРНО
ПРО УСТАНОВИ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

Служити Європі. Популярно про установи Європейського Союзу
Пер. з англ. - К.: К.І.С., 2000. - 40 с.

Підписано до друку 20.12.2000. Формат 60 x 84 1/16.
Наклад 5000 прим.

Видаництво "К.І.С." 04080 Київ-80 а/с 1. Тел. (044) 462-5269
www.vlada.kiev.ua ел.пошта kis@kis.kiev.ua

Віддруковано з оригінал-макета в Поліграфічному центрі Київського університету
Київ, бульв.Шевченка 14. Тел. (044) 224-0105

This publication was produced with the financial support from the Delegation of the
European Commission in Ukraine, to Belarus and Moldova

Дана публікація здійснена за фінансової підтримки
Представництва Європейської Комісії в Україні, Білорусі та Молдові.
вул.Круглоуніверситетська, 10, Київ 01024
Тел. (044) 462-0010 www.delukr.cec.eu.int

(с) Європейська Комісія, 2000

ЗМІСТ

Вступ	4
Європейський Парламент	5
Рада Європейського Союзу	9
Європейська Комісія	13
Суд європейських Співтовариств	17
Європейський Суд Аудиторів	19
Європейська система центральних банків (ЄСЦБ)	
Європейський Центральний Банк (ЄЦБ)	21
Європейський Інвестиційний Банк	25
Соціально-економічний комітет	28
Комітет регіонів	30
Європейський Омбудсмен	32
Висновки	35
Європейський Союз	36
Адреси	37
Представництво Європейської Комісії в Україні	39

ВСТУП

Ця брошура має на меті стисло та зрозуміло описати роль європейських інституцій та показати їхню співпрацю. Це не ґрунтовний підручник для фахівців, а корисний довідник для пересічних громадян. Неминуче були випущені тонкі деталі, певні тонкощі організації зазначених інституцій, але їх можна легко дістати, звернувшись до публікацій, які видає кожна окрема установа.

Відтоді, як у 1952 році було засновано Європейське об'єднання вугілля та сталі (ЕССС), процес європейської інтеграції відзначається постійним прогресом і безперервними змінами. Об'єднання створювалось як підґрунтя тривалого миру і добробуту на континенті, який на той час був роз'єднаний різними політичними та економічними системами. Зроками кількість країн-членів Союзу зросла більше ніж удвічі і наразі об'єднує 15 націй. Нещодавно ЄС запросив до вступу кілька нових країн-кандидатів.

2 жовтня 1997 року глави держав та урядів країн-членів підписали нову Європейську угоду - Амстердамський договір. Він має гарантувати подальшу відповідність потребам громадян дій та політики Європейського Союзу, збереження ефективності нинішніх установ і для розширеної Європи. До того ж було вжито запобіжних заходів в галузі спільної зовнішньої політики та безпеки для того, щоб Європейський Союз мав можливість відігравати свою роль у міжнародній політиці.

Інституції Європейського Союзу є результатом бажання "створити найщільніше об'єднання народів Європи", яке базується на такому розподілі політичних обов'язків: Комісія пропонує, Парламент радить, Рада Міністрів вирішує, а Суд визначає правила.

У зв'язку з розширенням обов'язків Європейського Союзу збільшились і його інституції та зросла їх кількість. Парламент отримав нові повноваження і відтепер обирається безпосередньо; Європейський Суд Аудиторів має виконувати важливу функцію фінансового контролю; Європейський Інвестиційний Банк став головним джерелом коштів для економічного розвитку; створення Соціально-Економічного Комітету засвідчило важливість діалогу та співпраці між соціальними партнерами; Комітет регіонів представляє в Союзі інтереси регіонів; Омбудсмен зобов'язаний забезпечувати прийнятні методи керування установами Спільноти; головна ж мета Центрального Європейського Банку - стабільність цін.

Ці установи функціонують у конструктивній співпраці на користь всіх громадян. Далі у відповідних розділах описано, як вони це роблять.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ

Кількість членів: 625, обираються кожні 5 років:

Німеччина - 99, Франція, Італія, Сполучене Королівство - по 87, Іспанія - 64, Нідерланди - 31, Бельгія, Греція і Португалія - по 25, Швеція - 22, Австрія - 21, Данія і Фінляндія - по 16, Ірландія - 15, Люксембург - 6. Останні вибори відбулися в червні 1999.

Місце проведення засідань: Страсбург - для щомісячних пленарних сесій, Брюссель - для зборів комітетів і додаткових засідань. Головний секретаріат знаходиться в Люксембурзі.

Адреса: General Secretariat of European Parliament, L-2929 Luxembourg

Тел.: (352) 43001

Інтернет: <http://www.europarl.eu.int>

Європейський Парламент, найбільший багатонаціональний парламент у світі, обирається прямим загальним голосуванням і уособлює демократичне волевиявлення народів Європейського Союзу. Він представляє 370 мільйонів громадян Союзу і його головні завдання такі ж, як і будь-якого парламенту - ухвалювати правильні закони та контролювати виконавчу владу. Зараз він має кращі ніж будь-коли можливості виконувати обидва завдання завдяки поступовому розширенню кола обов'язків та владних повноважень, наданих йому спочатку Єдиним Європейським Актом 1987 року, потім Договором про Європейське Співтовариство 1993 року та в 1997 році - Амстердамським Договором.

Парламент природно вважає себе охоронцем європейських інтересів і захисником прав громадян. Громадяни Європи мають право, особисто або від імені об'єднань, звертатися із запитом до Парламенту і домагатися розгляду своїх скарг у справах, які належать до компетенції Європейського Союзу. Парламент також призначив Якоба Магнуса Зодермана (Jacob Magnus Soderman) на посаду омбудсмена з розгляду заяв громадян про недоліки системи управління.

Європейський Парламент приділяє велику увагу підтримці зв'язків з національними парламентами шляхом регулярних зустрічей на рівні спікерів та голів, а також парламентських комітетів. Ці контакти урізноманітнюються дискусіями про дії Європейського Союзу впродовж закритих зустрічей на вищому рівні, відомих як "віїзні парламентські сесії".

Найважливіші повноваження Європейського Парламенту поділяються на три категорії:

- ✍ законодавча влада;
- ✍ контроль бюджету;
- ✍ нагляд за виконавчою владою.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Спочатку, Римський договір 1957 року відвів Парламенту лише консультативну роль, Комісія пропонувала, а Рада Міністрів ухвалювала законопроекти. Наступні договори розширили вплив Парламенту щодо внесення поправок і навіть ухвалення законопроектів, так що тепер у багатьох сферах Парламент поділяє законодавчу функцію з Радою.

Процедура консультації вимагає від Парламенту висловити свою думку перед тим, як законодавча пропозиція Комісії може бути схвалена Радою. Це стосується, наприклад, перегляду цін на сільськогосподарську продукцію.

Процедура співпраці дозволяє Парламенту вдосконалювати запропонований законопроект шляхом внесення поправок до нього. Вона передбачає два читання в Парламенті і надає депутатам достатньо можливостей для перегляду та внесення змін як до пропозиції Комісії, так і до попередньо висловленої позиції Ради щодо цієї пропозиції.

Ця процедура діє при вирішенні питань в багатьох сферах, зокрема коли йдеться про Європейський Фонд Регіонального Розвитку, про дослідження, проблеми довкілля, а також співпрацю і розвиток відносин за межами ЄС.

Процедура спільного рішення розподіляє повноваження щодо ухвалення рішень нарівно між Парламентом і Радою. **Комітет узгодження**, який складається з рівної кількості представників Парламенту та Ради за участі Комісії, шукає компромісні формулювання, прийнятні як для Парламенту, так і для Ради. Якщо згоди не дійдено, Парламент може зовсім відхилити пропозицію.

Процедура спільного рішення стосується широкого кола питань: вільне пересування робітників, захист споживачів, освіта, культура, охорона здоров'я, трансєвропейські мережі. Амстердамський Договір поширив сферу застосування цієї процедури зокрема на проблеми зайнятості, свободи підприємництва, рівної платні чоловіків і жінок тощо.

Парламентська згода необхідна для укладення важливих міжнародних угод, таких як рішення про вступ нової держави до ЄС, спільні договори з третіми країнами, питання про організацію та завдання Структурного фонду та Фонду згуртування, а також завдання і повноваження Центрального Європейського Банку.

БЮДЖЕТНІ ПОВНОВАЖЕННЯ

Щороку Європейський Парламент схвалює бюджет Союзу. Бюджетна процедура дає Парламенту можливість вносити зміни та доповнення до початкових проектів

Комісії та висловлюватись щодо позицій держав-членів у Раді. З питань витрат і цін в аграрному секторі, які є наслідком міжнародних угод, останнє слово належить Раді, але інші видатки, як от на медицину, освіту, соціальні програми, регіональні фонди, екологічні та культурні проекти, визначаються Парламентом у тісному співробітництві з Радою.

За виняткових умов, Європейський Парламент навіть голосував за відхилення бюджету, коли його зауваження не були належним чином враховані. Адже саме підпис Президента Парламенту надає бюджету законної чинності.

Моніторинг витрат постійно опікується Парламентський Комітет з питань бюджетного контролю, який повинен пересвідчуватися, що гроші витрачаються на визначені цілі та вдосконалювати систему запобігання і виявлення випадків зловживання. Щорічно, перш ніж схвалити рахунки і винести рішення про виконання або невиконання бюджету, ґрунтуючись на висновках річного звіту Суду Аудиторів, Парламент оцінює роботу Комісії щодо управління бюджетом.

НАГЛЯД ЗА ВИКОНАВЧОЮ ВЛАДОЮ

Парламент здійснює загальний нагляд за дотриманням політики Союзу. Виконавча влада в Союзі розділена між Комісією та Радою Міністрів, і їх представники регулярно з'являються в Парламенті.

Парламент і комісія

Кожні п'ять років Парламент виконує важливу функцію призначення Президента та членів Комісії. Він проводить детальні перевірки, вивчаючи численні місячні та річні звіти, які Комісія зобов'язана надавати Парламенту. Депутати мають також право ставити Комісії усні та письмові запитання (близько 5500 у 1997) і вони регулярно "допитують" членів Комісії у Час Запитань впродовж пленарних сесій та засідань парламентських комітетів.

В найгіршому випадку (який ще ніколи не траплявся) Парламент може направити в Комісію заяву про осуд і змусити її скласти повноваження.

Парламент і Рада Міністрів

Президент Ради на початку терміну президентства представляє Парламенту свою програму і звітує про її виконання наприкінці цього терміну. Він/вона також доповідає про результати кожного європейського саміту та про прогрес у розвитку зовнішньої політики та безпеки.

Міністри відвідують пленарні засідання, беруть участь у Часі Запитань та у важливих дебатах. Вони зобов'язані також відповідати на письмові запитання.

На початку кожного європейського саміту Президент Парламенту висвітлює головні позиції Парламенту з питань, які будуть обговорюватись Главами держав та урядів. Ця промова часто задає тон важливим дискусіям порядку денного.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПАРЛАМЕНТУ

Усі головні політичні течії ЄС, від радикально лівих до радикально правих (загалом близько 100 політичних партій), представлені в Парламенті, де вони об'єднані в політичні фракції, кількість яких обмежена (зараз 8 політичних груп).

Загальне управління діяльністю Парламенту здійснює **Бюро**, до складу якого входить Президент та 14 Віце-президентів. Усі члени Бюро обираються на два з половиною роки.

Голови політичних фракцій разом з Президентом Парламенту беруть участь в **Конференції президентів**, яка відповідає за організацію роботи Парламенту та визначення порядку денного пленарних засідань.

Значна частина плідної роботи Парламенту відбувається в 17 його комітетах, які опікуються усіма сферами діяльності Союзу, від сільського господарства до зовнішньої політики і безпеки, і від юридичних аспектів та громадянських прав до міжнародного співробітництва та розвитку.

Парламент підтримує дружні стосунки з виборними законодавчими зборами в усьому світі, європейські парламентарі регулярно зустрічаються з представниками інших парламентів у міжпарламентських комітетах та делегаціях.

ЗАГАЛЬНИЙ ДОСТУП ТА ІНФОРМАЦІЯ

Сесії Європейського Парламенту відкриті для преси та публіки. Парламент випускає щоденні звіти впродовж сесії, і крім того, періодичні підсумки його діяльності також відкриті для широкого загалу. Інформація розповсюджується Головним управлінням інформації та зв'язків з громадськістю Парламенту та через офіси Парламенту в столицях країн-членів та Євроінфоцентри, адреси яких вказані наприкінці цієї брошури.

РАДА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Члени: міністри 15 держав-членів

Головування: з 1 липня 1998 року ротація відбувається кожні 6 місяців у такій послідовності:

Австрія, Німеччина, Фінляндія, Португалія, Франція, Швеція, Бельгія, Іспанія, Данія, Греція

Місце проведення засідань: Брюссель, але в квітні, червні та жовтні засідання відбуваються в Люксембурзі

Адреса: Rue de Loi 175, B-1048 Brussels

Тел.: (32-2) 285 61 11

Факс: (32-2) 285 73 97/73 81

Інтернет: <http://ue.eu.int>

E-mail: public.relations@consilium.eu.int

Рада Європейського Союзу, більше відома як Рада Міністрів, не має аналогів у світі. Тут держави-члени ухвалюють закони Союзу, визначають його політичні цілі, координують свої національні політики, усувають суперечності між ними самими та іншими інституціями.

Це установа з функціями водночас наднаціональної та міжурядової організації. Вона приймає рішення з певних питань кваліфікованою більшістю голосів, а з інших - за правилом одностайності. В своїх процедурах, звичаях та практичній діяльності і, навіть, у дискусіях Рада виявляє такий рівень згуртованості та довіри, який рідко зустрічається в міждержавних стосунках.

Її демократичність не повинна викликати сумніву. Кожне засідання Ради збирає разом представників держав-членів, зазвичай міністрів, підзвітних своїм національним парламентам та громадськості. Нині проводяться регулярні сесії понад 25 різних типів засідань Ради: засідання з загальних питань (міністри закордонних справ), у справах економіки та фінансів, а також з аграрних питань відбуваються щомісяця; з інших проблем, таких як транспортна політика, охорона довкілля та промисловість, засідання відбуваються два-чотири рази на рік.

ГОЛОВУВАННЯ

Головують в Раді по черзі всі держави-члени по 6 місяців: січень-червень, липень-грудень.

Важливість ролі держави, що головує, зростає з розширенням і поглибленням повноважень Союзу. Вона повинна:

- ✍ готувати та вести всі засідання;
- ✍ розробляти прийнятні узгоджувальні варіанти та практичні рішення проблем, які знаходяться у віданні Ради;
- ✍ намагатися забезпечити безперервність та послідовність в ухваленні рішень.

УХВАЛЕННЯ РІШЕНЬ

Згідно з Договором про Європейський Союз діяльність Союзу базується на трьох "стовпах", а більшість рішень ухвалюються або кваліфікованою більшістю, або одностайно.

Перший "стовп" охоплює широке коло напрямків діяльності Співтовариства (таких як сільське господарство, транспорт, охорона довкілля, енергетика, дослідження та розвиток), початкова розробка та подальша реалізація яких відбуваються за добре визначеною процедурою. Вона починається з пропозиції Комісії. Після детального вивчення експертами, а також на політичному рівні, Рада може схвалити, змінити або відхилити цю пропозицію.

Договір про Європейський Союз посилив роль Парламенту шляхом застосування процедури спільного ухвалення рішень. Це означає, що широке коло законів (зокрема про внутрішній ринок, права споживачів, трансєвропейські мережі, освіту та охорону здоров'я) ухвалюються і Парламентом, і Радою.

Переважну більшість питань (зокрема, стосовно сільського господарства, риболовлі, внутрішнього ринку, охорони довкілля та транспорту) Рада вирішує кваліфікованою більшістю голосів держав-членів, які мають таку "вагу":

Німеччина, Франція, Італія та Сполучене Королівство:	10 голосів
Іспанія:	8 голосів
Бельгія, Греція, Нідерланди та Португалія:	5 голосів
Австрія та Швеція:	4 голоси
Ірландія, Данія та Фінляндія:	3 голоси
Люксембург:	2 голоси
	<hr/>
Загалом	87 голосів

Коли розглядається пропозиція Комісії, необхідно щонайменше 62 голоси "за". В інших випадках, кваліфікована більшість також становить 62 голоси, але їх повинні

подати принаймні 10 держав-членів. На практиці, Рада намагається досягти якомога ширшого узгодження перед ухваленням остаточного рішення.

Оподаткування, промисловість, культура, регіональні та соціальні фонди й структура дослідницьких програм та програм технологічного розвитку підлягають правилу однакості при голосуванні, хоча й належать до Першого "стовпа".

Відносно двох інших "стовпів", закладених Договором про Європейський Союз - спільна зовнішня політика та політика безпеки (**Другий "стовп"**) та співпраця у сфері правосуддя і внутрішніх справ (**Третій "стовп"**), Рада як приймає рішення, так і виступає з ініціативами. Однакості є правилом в обох випадках. Виняток становить застосування спільних дій, що може ухвалюватися кваліфікованою більшістю.

Задачі спільної зовнішньої політики та політики безпеки полягають у виробленні та здійсненні таких заходів, які б охоплювали всі аспекти закордонних справ та безпеки.

Співпраця в галузі правосуддя і внутрішніх справ має на меті забезпечення вільного пересування людей у межах Союзу; вживання заходів, які відповідають спільним інтересам у сфері контролю зовнішнього кордону, імміграційної політики та надання притулку; боротьбу з тероризмом, торгівлею наркотиками та іншими важкими міжнародними злочинами.

ЄВРОПЕЙСЬКА РАДА

З 1974 року Глави держав та урядів збираються принаймні двічі на рік на Європейську Раду, або "Європейський саміт". В таких зустрічах бере участь також Президент Комісії. Президент Європейського Парламенту, зазвичай, відкриває перше засідання.

Європейська Рада стала надзвичайно важливим елементом Союзу. Вона встановлює пріоритети, визначає політичний курс та надає нового імпульсу його розвитку, розв'язує спірні питання, які виявилися занадто складними для Ради Міністрів.

Рада надає в Парламент звіт після кожної зустрічі, а також річний письмовий звіт про досягнення Союзу.

ЗАКОНОДАВСТВО СПІВТОВАРИСТВА

Законодавчі акти Співтовариства, ухвалені Радою, або Радою та Парламентом у випадку застосування процедури спільного рішення, можуть мати такі форми:

- ✍ настанови: вони застосовуються безпосередньо і не потребують для втілення ніяких заходів на національному рівні;
- ✍ директиви: визначають для держав-членів головні цілі, а вибір форм і засобів для їх досягнення залишається за національними органами влади;
- ✍ рішення: обов'язкові в усіх своїх аспектах для всіх, кого це стосується. Рішення може стосуватися однієї або всіх держав-членів, певних виконавців або окремих громадян;
- ✍ рекомендації та думки: не обов'язкові до виконання.

Закони Співтовариства, як і спільні положення, вироблені Радою і передані до Європейського Парламенту, друкуються в "Official Journal" усіма офіційними мовами.

ОРГАНІЗАЦІЯ

Кожна з держав-членів має в Брюсселі національну делегацію - Постійне представництво. Ці делегації очолюють Постійні представники, як правило, дипломати дуже високого рангу. Утворений з них комітет, який називається Корепер (Coreper), готує засідання міністрів. Корепер збирається щотижня і його головне завдання полягає в тому, аби пересвідчитися, що до розгляду на рівні міністрів потрапляють лише найскладніші та найделікатніші справи.

Корепер також приймає звіти від багатьох робочих груп Ради (національні експерти). Ці групи детально аналізують пропозиції Комісії і вказують, поза іншим, з яких питань досягнуто згоди, а з яких ні.

Роботу Ради з аграрних питань готують вищі представники держав-членів, що працюють в Брюсселі, які збираються щотижня на засіданнях Спеціального сільськогосподарського комітету.

Генеральний секретаріат забезпечує інтелектуальну та матеріальну інфраструктуру Ради на усіх рівнях. Він є складовою безперервності в роботі Ради і зберігає її документацію та архіви. Юридична служба консультує Раду та комітети з юридичних питань. Генеральний секретар призначається Радою за правилом одностайності.

ПРОЗОРИСТЬ

Рада докладно зусиль для того, щоб якнайбільша частина її роботи стала доступною для громадян. Результати законодавчих голосувань, а також коментарі до них нині автоматично оприлюднюються.

Громадяни отримали також певні права на доступ до документів Ради, а деякі обговорення транслюються по радіо та телебаченню. До інших заходів, спрямованих на покращення прозорості належать брифінги для журналістів та поширення додаткових матеріалів з питань порядку денного.

Крім того, прес-центр Ради готує вичерпні прес-релізи за результатами засідань Ради, які можна отримати за запитом або з бази даних.

За детальнішою інформацією, будь-ласка, звертайтеся:

Бібліотеки, документація	Тел. (32-2) 285 65 25	✉ Факс (32-2) 285 81 74
Права та поточна інформація	Тел. (32-2) 285 81 11	✉ Факс (32-2) 285 80 26
Прозорість, зв'язки з громадськістю	Тел. (32-2) 285 84 46	✉ Факс (32-2) 285 63 61
Інформаційні візити	Тел. (32-2) 285 66 16	✉ Факс (32-2) 285 66 09

Інтернет: <http://ue.eu.int>

ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ

Кількість членів: 20

Представництво країн: по 2 від Франції, Німеччини, Італії, Іспанії та Сполученого Королівства і по одному від кожної з інших держав-членів

Термін: 5 років (1999-2004)

Штаб-квартира: Rue de la Loi 200, B-1049 Brussels

Тел.: (32-2) 299 11 11

Європейська Комісія, з огляду на її роль та повноваження, посідає чільне місце в процесі вироблення політики Європейського Союзу. У певному розумінні вона діє як серце Європи, з якого всі інші інституції здобувають енергію та цілеспрямованість.

Без 20 чоловіків та жінок, які складають Комісію та 16 000 її персоналу Союз не зміг би працювати. Для того, щоб ухвалювати закони Рада та Європейський Парламент повинні мати пропозиції від Комісії. Комісія слідкує за виконанням законів ЄС, захищає цілісність єдиного ринку; вона виробляє, контролює та розвиває політику регіонального розвитку та аграрну політику, так само, як і політику поглиблення співробітництва з країнами Центральної та Східної Європи, Африки, Карибського та Тихоокеанського басейнів. Життєво важливі для майбутнього Європи дослідницькі програми та програми технологічного розвитку також проводяться під патронатом Комісії.

У вирішальні моменти, коли це необхідно, Комісія в тісній співпраці з Європейською Радою, дає поштовх подальшій інтеграції. Роль Комісії в розробці проектів економічного та монетарного союзу та її курс на посилення економічних і соціальних зв'язків між різними регіонами Європи знайшли відображення в рішучих ініціативах останніх років, які визначили стратегію, кульмінацією якої стало остаточне оформлення у 1993 році єдиного ринку.

ЧЛЕНИ КОМІСІЇ

20 членів Комісії здійснюють політичне керівництво та визначають напрямки її діяльності. У виконанні поставлених перед ними завдань члени Комісії використовують увесь свій багатий досвід попередньої роботи як депутатів національних парламентів, Європейського Парламенту, а нерідко й національних міністрів.

Вони повинні бути цілком незалежними від своїх національних парламентів і діяти лише в інтересах Європейського Союзу. Така неупередженість та відданість дозволяють Комісії бути чесним посередником і ефективно розв'язувати, у разі потреби, конфлікти інтересів між державами-членами.

Нинішній склад Комісії нараховує 5 жінок. Президента після консультацій з Європейським Парламентом обирають глави держав та урядів на засіданні Європейської Ради. Решта членів Комісії призначаються урядами 15 держав-членів за погодженням з новообраним Президентом.

Комісія збирається раз на тиждень для вирішення справ, зокрема схвалення пропозицій, остаточного затвердження керівних документів та обговорення шляхів розвитку головних напрямків діяльності. Передбачається цілковита підтримка членами Комісії ухвалених рішень, навіть якщо вони не дістали одностайності під час обговорення.

ДЕМОКРАТИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Демократична легітимність Комісії постійно зміцнюється за рахунок чіткішої процедури та шляхом детального вивчення Парламентом особи Президента та його колег. Перш ніж розпочати роботу, повний склад Комісії має бути затверджений Європейським Парламентом. Комісія вимушена підти у відставку в повному складі у разі винесення Парламентом вотуму недовіри, проте цим правом він ще жодного разу не скористався.

ОРГАНІЗАЦІЯ КОМІСІЇ

Комісія є найчисельнішою установою Союзу - в її штаті працює 16 тис. чоловік. Однак, насправді кількість персоналу не занадто велика з огляду на широке коло його обов'язків і зважаючи на те, що кожен п'ятий зайнятий перекладацькою діяльністю. Ця робота дуже важлива для Комісії, котра повинна мати змогу звертатися до всіх громадян Союзу їх рідними мовами.

Комісія поділяється на 23 головних управління (DGs) і додатково близько 15 спеціалізованих служб. Кожне управління очолює генеральний директор, підпорядкований члену Комісії, який несе відповідальність за загальне керівництво та практичну діяльність.

ФУНКЦІОНУВАННЯ КОМІСІЇ

Комісія - не всемогутня установа. Її пропозиції, дії та рішення у різний спосіб вивчаються, перевіряються та оцінюються усіма іншими інституціями, за винятком Європейського Інвестиційного Банку. Головні рішення, які визначають політику та пріоритети Союзу, також приймає не вона - це прерогатива Ради і, в окремих випадках, Європейського Парламенту.

Зазвичай, в діяльності Комісії виділяють три окремі функції:

- ✍ законодавча ініціатива;
- ✍ нагляд за дотриманням угод;
- ✍ втілення в життя політики Союзу та міжнародних торговельних відносин.

У виконанні своїх функцій Комісія постійно враховує потреби звичайних громадян і дбає про те, щоб звести до мінімуму канцелярські зволікання та бюрократичну зарегульованість. В тісній співпраці з Судом Аудиторів вона також бореться зі зловживаннями у розподілі бюджету Союзу.

ЗАКОНОДАВЧА ІНІЦІАТИВА

Законодавчий процес починається з пропозиції Комісії - жодний закон Співтовариства не може бути створений без неї. У виробленні пропозицій Комісія завжди спирається на три принципи: визначити користь для Європи, провести настільки широкі консультації, наскільки це потрібно та дотримуватись принципу субсидіарності.

Користь для Європи означає, що законодавча ініціатива відбиває висновок Комісії про те, що є найкращим для Союзу в цілому та його громадян, а не для окремих галузей або окремих країн.

Консультації найважливі в підготовці пропозиції. Комісія не відмежовується від усього світу. Перш ніж виробити остаточний варіант пропозиції, вона цікавиться думкою урядів, представників промисловості, профспілок, фахових об'єднань та технічних експертів.

Принцип субсидіарності, закріплений Угодою про Європейський Союз, застосовується Комісією в такий спосіб, який гарантує, що Союз вживає певних заходів лише в тому разі, коли вони обіцяють бути ефективнішими від індивідуальних дій держав-членів.

Після того, як Комісія офіційно передала законодавчу пропозицію до Ради та Парламенту, подальший законотворчий процес в Союзі великою мірою залежить від плідної співпраці між трьома інституціями.

Комісія не має виняткового права на ініціативу в двох галузях міжурядової співпраці, визначених Угодою про Європейський Союз - це спільна зовнішня політика та політика безпеки і співпраця в галузі правосуддя та внутрішніх справ. Але вона може висувати пропозиції так само, як і національні уряди, і бере участь в обговоренні на всіх рівнях.

НАГЛЯД ЗА ДОТРИМАННЯМ УГОД

Комісія зобов'язана забезпечувати правильне застосування законів Союзу всіма державами-членами. Невиконання закріплених Угодою обов'язків потягне за собою відповідні дії Комісії, зокрема, порушення справи в Суді ЄС.

За певних обставин, Комісія може накладати штраф на окремих осіб, фірми та організації за порушення Угоди, при цьому вони мають право апелювати до Суду ЄС. Незаконне ціноутворення та ринкові спекуляції завжди були об'єктом її уваги та

причиною дуже великих штрафів - наприкінці 1994 року на групу фірм було накладено штраф на рекордну суму в 248 мільйонів еку. Комісія також уважно відслідковує промислові субсидії урядів та деякі види державної допомоги, які згідно з Угодою, потребують схвалення Комісії.

РОЗПОРЯДНИК ТА ПОСЕРЕДНИК

Комісія розпоряджається річним бюджетом Союзу (93 мільярди євро в 2000 році). Найбільшу частину бюджету складають витрати на сільське господарство, які розподіляються Європейським Фондом Сільськогосподарської Політики та Гарантій та Структурними Фондами, призначеними для зменшення розриву в економічному розвитку між багатшими та біднішими регіонами.

Комісія має широке коло виконавчих обов'язків: їй доручено розробляти всі правила законотворчого процесу Ради; вона може вживати на обмежений період часу запобіжних заходів для захисту спільного ринку від демпінгу третіх країн; вона примушує дотримуватись правил конкуренції, закріплених в Угоді, та утримує процеси об'єднання компаній на певному рівні.

Роль Європейського Союзу в світі посилюється завдяки посередницькій ролі Комісії в укладенні торговельних угод та договорів про співробітництво з іншими країнами або групами країн. Понад 100 країн вже мають такі угоди з Союзом: за Ломеською конвенцією це країни Африки, Карибського та Тихоокеанського басейнів, що розвиваються, а також країни Центральної та Східної Європи і країни колишнього Радянського Союзу, які отримують значну технічну допомогу за програмами PHARE і TACIS. Допомогу в розвитку отримують від Євросоюзу також і країни Південного Середземномор'я.

ЗАГАЛЬНИЙ ДОСТУП ТА ІНФОРМУВАННЯ

З вірою в те, що якнайбільша прозорість та відкритість наблизить європейські інституції до пересічних громадян, Комісія вжила багатьох заходів щоб покращити загальний доступ до своїх документів. Її підхід базується на принципі, що обмеження доступу громадян до документів може бути виправдане тільки потребами захисту певних суспільних або особистих інтересів.

Якщо ви бажаєте відвідати Комісію або отримати її публікації та іншу інформацію, будь-ласка, звертайтеся до представництва Комісії у вашій країні або ж в будь-який з європейських інформцентрів, адреси яких наведено наприкінці цієї брошури. Ваша місцева адміністрація або бібліотека також можуть слугувати джерелом інформації. Нарешті, інформація щодо ЄС доступна в Інтернеті за адресою: <http://europa.eu.int>.

СУД ЄВРОПЕЙСЬКИХ СПІВОВАРИСТВ

Суд: 15 суддів та 9 генеральних адвокатів

Суд Першої Інстанції: 15 суддів

Члени обох Судів призначаються державами-членами Союзу на термін у 6 років з можливим продовженням повноважень

Адреса: L-2925, Luxembourg; *Тел.:* (352) 4303-1; *Факс:* (352) 4303-2600; www.curia.eu.int

Союз, так само, як Європейські Співтовариства, на яких він базується, керується в своїй діяльності законом. Саме його існування зумовлене визнанням з боку держав-членів, інституцій та окремих громадян обмежень, накладених його правилами.

Роль Суду полягає в забезпеченні судових гарантій дотримання закону, в тлумаченні та застосуванні Угод і загалом в усій діяльності Співтовариства.

Успішна інтеграція законів Співтовариства в системи судочинства держав-членів завдячує тому, що громадяни, органи адміністративної влади та суди усіх держав-членів прийняли ці закони, зрозуміли їх і застосовують як єдине зведення правил, на дотримання яких люди можуть розраховувати в своїх національних судових установах. Рішення Суду зробили закони Співтовариства реальністю для громадян Європи і часто мають важливі адміністративні та економічні наслідки.

До Суду можуть звертатися держави-члени, інституції Співтовариства, а також компанії та окремі особи. Він гарантує єдину інтерпретацію законів Співтовариства в усіх країнах Співтовариства шляхом тісної співпраці з національними судами та трибуналами через процедуру попереднього судового рішення.

До 1 вересня 1989 року існував лише один **Суд Європейських Співтовариств**, коли Рада приєднала до нього Суд Першої Інстанції - для того, щоб поліпшити юридичний захист особистих інтересів і надати змогу Суду сконцентрувати зусилля на виконанні свого головного завдання - забезпечення єдиної інтерпретації законів Співтовариства.

Суд Першої Інстанції має сьогодні повноваження приймати рішення в усіх справах громадян та компаній проти рішень інституцій та агентств Співтовариства. Його рішення можуть бути оскаржені в Суді Європейських Співтовариств, але тільки в тому, що стосується закону.

Суд Європейських Співтовариств складається з 15 суддів та 9 генеральних адвокатів, призначених за загальною згодою держав-членів на термін у 6 років з правом

продовження мандатів. Їх незалежність повинна бути поза всяким сумнівом і вони повинні мати найвищу в своїх країнах або ж загальновизнану юридичну кваліфікацію. Судді вибирають із свого складу Президента Суду на термін у три роки. Президент керує роботою Суду та головує на слуханнях і обговореннях. Суд має у своєму розпорядженні генеральних адвокатів, які повинні висловлювати свою незалежну та неупереджену думку з приводу запропонованих їм до розгляду справ.

Суд Першої Інстанції складається з 15 суддів, призначених державами-членами на такий самий термін з правом продовження повноважень. Цей Суд також обирає Президента, але в його складі немає генеральних адвокатів.

Суд Європейських Співтовариств може збиратися на пленарні засідання або в палатах по три або п'ять суддів. На пленарних засіданнях ухвалюються рішення або розглядаються справи стосовно держав-членів або інституцій ЄС. Суд Першої Інстанції засідає в палатах з трьох або п'яти суддів. У певних важливих випадках він може збиратися на пленарні засідання.

Загалом на розгляд Суду Європейських Співтовариств виносяться два види справ:

✍ або **прямі дії** безпосередньо подаються на розгляд в Суд Комісією, іншими інституціями Співтовариства або державою-членом. Справи щодо окремих осіб або компаній, які підпадають під дію Акту Співтовариства, розглядаються безпосередньо в Суді Першої Інстанції. У разі оскарження рішення Суду Першої Інстанції, справа розглядається Судом Європейських Співтовариств із дотриманням тієї ж процедури судочинства, що і в разі розгляду прямої дії;

✍ або за **попереднім судовим рішенням** можуть звернутися суди або трибунали держав-членів, коли для прийняття свого рішення їм потрібно дізнатися, що говорять закони Співтовариства з приводу певного випадку. Суд Європейських Співтовариств не є апеляційним судом щодо рішень національних судових установ, він може висловлюватись лише з приводу законів Співтовариства. Національна судова установа, приймаючи рішення, зобов'язана дотримуватись принципів законодавства Співтовариства, як це зробив Суд у своєму попередньому судовому рішенні.

При розгляді прямих дій мову, якою провадитиметься судовий розгляд, обирає апелянт, тоді як при винесенні попередніх судових рішень Суд користується мовою того національного суду, який звернувся із справою. Отже, будь-яка з мов Співтовариства може бути використана. Письмове діловодство складає важливу частину судочинства, як у випадку прямого клопотання, так і в запиті про попереднє рішення. Після завершення письмового етапу судочинства, справи обговорюються усно на відкритому засіданні.

У відповідності з порядком слухань, генеральний адвокат, перш ніж запропонувати рішення для ухвалення Суду, висловлює на відкритому засіданні неупереджену та незалежну думку щодо наведених аргументів і тлумачення відповідних законів. Хоч думка генерального адвоката і не є обов'язковою для Суду, його або її порада дуже впливає на рішення Суду, і найчастіше він її дотримується.

Судді обговорюють справу між собою, а потім оголошують своє рішення на відкритому засіданні. Текст рішення включає міркування, на яких воно базувалося, а копії цього тексту можна отримати всіма 11 офіційними мовами.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД АУДИТОРІВ

Кількість: 15, по одному від кожної держави-члена
Штаб-квартира: 12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxembourg
Тел.: (352) 4398-1
Факс: (352) 43 93 42

Європейський Суд Аудиторів - це представник платників податків, який повинен перевіряти, щоб Європейський Союз витрачав свої кошти у відповідності з бюджетним законодавством та бюджетними правилами саме на ті потреби, на які вони виділялися.

Деякі сприймають Суд Аудиторів, як "фінансове сумління" Союзу, інші, як "сторожового собаку" над грошима. У кожному випадку, він є запорукою того, що певні моральні, адміністративні та фінансові принципи будуть дотримані. Звіти Суду є багатим джерелом інформації стосовно фінансового господарювання в Союзі, а також важелем впливу на інституції та інших щодо адміністративної відповідальності за правильні витрати коштів.

Функція Суду, яку він здійснює абсолютно незалежно, робить значний внесок у політику прозорості Союзу. Неупереджений контроль переконує платника податків в тому, що кошти Союзу витрачаються помірковано; така впевненість тим більш потрібна зараз, коли спостерігається зростання витрат на різноманітні види діяльності Союзу, кількість яких в останні роки збільшується.

ШИРОКА ТА ДЕТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА

У 1999 році загальний обіг бюджетних операцій Союзу перевершив 120 мільярдів євро, з урахуванням позик та кредитів. Кожна інституція та установа, яка має доступ до фондів Союзу стає предметом перевірки і повинна надавати Суду Аудиторів інформацію та документи, які він вимагає. Не тільки інституції ЄС підлягають під

його юрисдикцію; національні, регіональні та місцеві адміністративні органи, які розпоряджаються фондами Співтовариства, так само, як і всі ті, у межах Союзу або поза ним, хто отримує від нього допомогу, повинні довести Суду, що все відбувається згідно з правилами.

Суд та його аудитори мають слідкувати за тим, що надходження та витрати відбуваються з дотриманням законодавства та відповідають бюджетним і фінансовим принципам Співтовариства. Водночас, Суд Аудиторів опікується ще й тим, щоб Співтовариство ефективно витратило свої гроші і перевіряє чи виконані відповідні фінансові завдання, наскільки успішно і яким коштом.

Суд Аудиторів провадить аудиторські перевірки безпосередньо там, де в цьому виникає потреба - у приміщеннях Європейських інституцій, на території держав-членів та за її межами. Для проведення аудитів не треба чекати кінця фінансового року, вони можуть здійснюватись одночасно з витрачанням фондів.

Головну відповідальність за запобігання, виявлення та розслідування порушень покладено на керівників та розпорядників програм ЄС. У разі виявлення Судом помилок, порушень та можливих випадків шахрайства, він повідомляє про них відповідні адміністративні структури та установи для того, щоб було вжито певних заходів. Крім того, Суд вказує на слабкі місця системи та процедур, які можуть призвести до виникнення таких проблем.

У такий спосіб, допомагаючи покращити управлінські системи, Суд постійно сприяє кращому використанню грошей платників податків.

ЗВІТИ, ДУМКИ ТА ВИСНОВОК

Спостереження Суду щодо управління фінансами Співтовариства друкуються в його річному звіті - разом із відповідями інституцій, про які йдеться. Річний звіт висвітлює ті ділянки, де покращення бажане та можливе. Звіт, який щорічно складається в листопаді, вивчається Європейським Парламентом за поданням Ради, коли він приймає рішення про задовільне або незадовільне управління бюджетом Комісією.

Однак, Суд не обмежений тільки цим документом, якщо він хоче висловити свою думку. Він може в будь-який час скласти спеціальні звіти щодо окремих галузей управління бюджетом. Так само, як і річний звіт, вони друкуються в "Official Journal". Із свого боку інституції, якщо вони відчують потребу в настановах щодо певних аспектів управління своїми фондами, можуть звернутися до Суду з проханням висловити свою думку і повинні це робити перед тим, як приймати документи стосовно фінансових законів та власних ресурсів (бюджетних надходжень ЄС).

Суд також готує для Європейського Парламенту та Ради Висновок. В ньому він підтверджує надійність рахунків та законність і правильність фінансових операцій, які вони відображують. Висновок є офіційною заявою для платників податків про те, що їх гроші були витрачені саме там і саме для того, куди й для чого вони були призначені.

За повнішою інформацією звертайтеся, будь-ласка, до Відділу зовнішніх зв'язків Суду. Тел.: (352) 4398-45413 ✉ Факс: (352) 4398-46430 ✉ E-mail: euraud@eca.eu.int
Інтернет: <http://www/eca.eu.int>

ЄВРОПЕЙСЬКА СИСТЕМА ЦЕНТРАЛЬНИХ БАНКІВ (ESCB) ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК (ECB)

Склад ESCB: ECB та національні центральні банки держав-членів ЄС
Органи ECB, які приймають рішення: Керівна Рада (17 членів),
Виконавчий Комітет (6 членів) та Генеральна Рада (17 членів)
Адреса: Kaiserstrasse 29, D-60311, Frankfurt am Main
Тел.: (+49) 69 1344 0
Факс: (+49) 69 1344 6000

Угода про Європейський Союз (так звана "Маастрихтська Угода"), яка була підписана в лютому 1992 року та набула чинності 1 листопада 1993 року, створює законне підґрунтя для економічного та валютного союзу (EMU). До угоди додається Статут Європейської Системи Центральних Банків та Європейського Центрального Банку (Статут ESCB). Маастрихтською Угодою передбачено три етапи формування EMU: перший етап розпочався 1 липня 1990 року; другий етап - 1 січня 1994 року і третій етап - 1 січня 1999 року.

2 травня 1998 року Рада Європейського Союзу у складі глав держав або урядів одностайно прийняла рішення про те, що 11 держав-членів (Бельгія, Німеччина, Іспанія, Франція, Ірландія, Люксембург, Нідерланди, Австрія, Португалія та Фінляндія)

відповідають необхідним умовам для введення єдиної валюти з 1 січня 1999 року. Отже, ці країни від початку братимуть участь у третьому етапі EMU. Приєднання Греції - з 1 січня 2001 року. 25 травня 1998 року уряди 11 держав-учасників призначили Президента, Віце-президента та чотирьох інших членів Виконавчого Комітету ЕСВ. Призначення набули чинності з 1 червня 1998 року та стали початком утворення ESCB та ЕСВ. Попередником ЕСВ був Європейський Монетарний Інститут (ЕМІ), створений на початку другого етапу EMU. Його головне завдання полягало у веденні підготовчих робіт до створення ESCB. З утворенням ЕСВ ЕМІ був ліквідований.

СКЛАД ESCB

До складу ESCB входять ЕСВ та національні центральні банки держав-членів ЄС (NCBs). Однак центральні банки тих держав-членів, які не беруть участь у EMU мають спеціальний статус в складі ESCB: вони можуть дотримуватись кожний відповідно своєї національної валютної політики, але не можуть брати участь ні в процесі прийняття рішень щодо єдиної валютної політики в межах зони євро, ні в реалізації відповідних напрямків цієї політики.

БАЗОВІ ЗАВДАННЯ ESCB

ESCB має такі головні завдання:

- ✍ визначати та запроваджувати валютну політику Співтовариства;
- ✍ вести операції з іноземними валютами;
- ✍ утримувати валютні резерви держав-членів і керувати ними;
- ✍ сприяти здійсненню операцій платіжних систем.

Крім того, ESCB допомагає компетентним органам влади в безперешкодному проведенні політики пруденційного нагляду за кредитними установами та стабільністю фінансової системи, водночас він виконує роль радника Співтовариства та національних органів влади щодо справ, які входять до його компетенції, зокрема, коли йдеться про законодавство Співтовариства або національні закони.

Нарешті, задля виконання завдань, поставлених перед ESCB, ЕСВ за участю NCBs, збирає необхідні статистичні дані у відповідних національних установах або ж безпосередньо у суб'єктів економічної діяльності.

ОРГАНИ ESCB, ЯКІ УХВАЛЮЮТЬ РІШЕННЯ

Керівництво в ESCB здійснюють повноважні органи ЕСВ: Керівна Рада, Виконавчий Комітет та Генеральна Рада.

До складу **Керівної Ради** входять всі члени Виконавчого Комітету та керівники NCBs тих держав-членів, які є повноправними членами валютного союзу.

Головні обов'язки Керівної Ради такі:

- ✍ визначати головні напрямки та ухвалювати рішення, необхідні для забезпечення виконання завдань, покладених на ECB; а також
- ✍ формувати монетарну політику Співтовариства, зокрема, рішення щодо проміжних цілей монетарної політики, ключових відсоткових ставок та рівня резервів у ESCB, та визначати необхідні напрямки їх реалізації.

До складу **Виконавчого Комітету** входять Президент, Віце-президент та ще чотири члени, відібрані серед визнаних фахівців, котрі мають досвід у монетарній та банківській сферах.

Головні обов'язки Виконавчого Комітету такі:

- ✍ впроваджувати монетарну політику згідно з напрямками та рішеннями, встановленими Керівною Радою ECB, а також, в ході реалізації цієї політики, давати необхідні настанови NCBs; та
- ✍ здійснювати повноваження, делеговані йому Керівною Радою ECB.

До складу **Генеральної Ради** входять Президент, Віце-президент та керівники NCBs всіх держав-членів як учасників валютного союзу, так і не учасників.

Генеральна Рада відповідає за виконання завдань, які ECB перебрав на себе від EMI і які ще залишилось виконати впродовж третього етапу EMU, бо одна або кілька держав-членів не входять до валютного союзу. Генеральна Рада, поза іншим, бере участь у здійсненні:

- ✍ консультативних функцій ESCB;
- ✍ підготовки кварталних та річних звітів ESCB, а також щотижневих консолідованих фінансових звітів;
- ✍ розробки умов найму на роботу персоналу ECB;
- ✍ необхідної підготовки до остаточного встановлення обмінних курсів євро проти валют тих держав-членів, які ще не входять до валютного союзу.

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Система ESCB незалежна. Виконуючи завдання, які входять до компетенції ESCB, ні ECB, ні будь-який з NCB, ні члени їх керівних органів не повинні ні звертатися по вказівки до якихось зовнішніх установ, ні приймати такі вказівки. Інституції та органи Співтовариства, а також уряди держав-членів не повинні намагатися вплинути на членів повноважних органів ECB та NCBs у виконанні ними своїх завдань.

КАПІТАЛ

Єдиними учасниками та власниками капіталу ECB є NCBs. Участь у капіталі базується на "ключі", який розрахований відповідно до частки валового внутрішнього продукту кожної держави-члена та частки її населення у Співтоваристві. На своєму першому засіданні 9 липня 1998 року Керівна Рада вирішила, що 11 Національних

банків держав-учасниць зони євро сплачуватимуть в повному обсязі кожен відповідно до свого внеску до капіталу ЕСВ згідно з "ключем". Як наслідок, ЕСВ постійно забезпечений початковим капіталом у розмірі трохи менше за 4 мільярда євро.

ВАЛЮТНІ РЕЗЕРВНІ АКТИВИ

NCBs забезпечуватимуть ЕСВ валютними резервними активами у валютах держав - не членів ЄС, євро, резервних залишках у МВФ та спеціальними правами запозичення (SDRs), загальний обсяг яких становить суму еквівалентну 50 мільярдів євро. Внесок кожного NCB встановлено пропорційно до його частки у капіталі ЕСВ, натомість кожний національний банк отримує від ЕСВ кредит, сума якого дорівнює його внеску. ЕСВ має повне право власності на валютні резерви, перераховані йому, може розпоряджатися ними і використовувати на потреби, визначені Статутом ESCB. Статут ESCB містить конкретні правила розрахунку тих сум, які зрештою будуть визначати рівень прибутку для розподілу між акціонерами ЕСВ.

За детальнішою інформацією звертайтеся, будь-ласка:

Прес-центр **Тел.:** (+49) 69 1344 7455

Інформацію можна також отримати в **Інтернет:** <http://www.ecb.int>

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК

Члени: 15 держав-членів

Адреса: 100, boulevard Konrad Adenauer, L-2950, Luxembourg

Тел.: (352) 4379-1

Факс: (352) 437704

"EIB on-line" інтернет-сервер:

<http://www.eib.org>

<http://www.bei.org>

Європейський Інвестиційний Банк (EIB), фінансова установа ЄС, надає довгострокові позики на інвестиції, які сприяють збалансованому економічному розвитку Союзу та інтеграції. EIB - гнучке та рентабельне джерело фінансування, річний об'єм позик якого (26 мільярдів євро) робить з нього найбільшу міжнародну фінансову установу.

В Європейському Союзі позики від EIB дістають проекти, які відповідають одному або кільком з таких критеріїв:

- ✍ підтримка економічного прогресу в регіонах з несприятливими умовами;
- ✍ покращення трансєвропейських транспортних, телекомунікаційних та енергетичних мереж;
- ✍ підвищення конкурентноспроможності промисловості на міжнародному рівні та її європейської інтеграції - підтримка малих і середніх підприємств;
- ✍ захист довкілля та якості життя, розвиток міст та охорона архітектурної спадщини ЄС;
- ✍ надійне постачання енергії;
- ✍ розширення та модернізація інфраструктури в галузі здоров'я та освіти, а також сприяння відродженню міст в рамках "Амстердамської спеціальної програми дій" на підтримку зростання та зайнятості.

Банк ретельно оцінює кожний інвестиційний проект, не тільки з погляду його відповідності політиці ЄС, але також з огляду на його економічний ефект та вплив на довкілля, так само, як і на його фінансову і технічну життєздатність.

EIB - не той банк, куди люди вкладають свої гроші, але цей банк матеріально забезпечує якість життя мільйонам громадян. Підтримка регіонального розвитку є пріоритетним завданням Банку і дві третини всіх його позик йдуть на ефективні інвестиції в регіони, які затримуються в розвитку або занепадають.

Безпосередня користь громадянам від позикової діяльності EIB полягає у створенні нових компаній, нових робочих місць, покращенні зв'язків та захисті довкілля. Надання позик не передбачає жодної системи квот. Воно визначається стратегічними пріоритетами та попитом суб'єктів економічної діяльності.

Фінансування Банком розвитку регіонів часто відбувається разом з безпосереднім наданням грантів від Структурних фондів та Фонду згуртування ЄС. Забезпечення рівноваги позик і грантів приводить Банк до ще тіснішої співпраці з Комісією, та залучає його до підготовки та втілення структурних програм підтримки.

НА ШЛЯХУ ПОБУДОВИ СИЛЬНІШОЇ ЕКОНОМІКИ З БІЛЬШОЮ КІЛЬКІСТЮ РОБОЧИХ МІСЦЬ

Стратегія Союзу спрямована на зміцнення економік держав-членів, їх конкурентно-спроможності та здатності створювати нові робочі місця. На виконання цих завдань, Європейська Рада на останніх засіданнях закликала Банк відіграти головну роль в економічній інтеграції Союзу на шляху до економічного та валютного союзу (EMU).

З цією метою EIB направляє велику частину своїх грошей в регіони зі скрутним становищем, і доповнює таким чином зусилля держав-членів та ЄС у сприянні гармонічному економічному розвитку. EIB також спрямовує свої позики на базові галузі інфраструктури та трансєвропейські транспортні, телекомунікаційні та енергетичні мережі (TENs), приділяючи особливу увагу налагодженню зв'язків з регіонами, сусідніми до ЄС, особливо в Центральній та Східній Європі. У 1997 році, Банк розпочав свою трирічну "Амстердамську програму спеціальних дій" (ASAP), яка має на меті інвестувати в охорону здоров'я, освіту, охорону довкілля та відродження міст; передбачає нові можливості венчурного фінансування для передових малих та середніх підприємств, які швидко розвиваються та додаткову підтримку великих проектів створення інфраструктури.

НАДАННЯ ПОЗИК ЗА МЕЖАМИ СОЮЗУ

Хоча ЄС - головний центр його активності, EIB допомагає також у виконанні фінансових аспектів співробітництва ЄС з іншими державами. Зараз Банк проводить операції у понад 100 таких країнах:

- ✍ підтримує проекти економічного розвитку в країнах Центральної та Східної Європи, які готуються до вступу в ЄС;
- ✍ опікується міждержавними проектами налагодження інфраструктури та проектами захисту довкілля, а також розвитком виробничого приватного сектора в країнах Середземноморського басейну, які не є членами Союзу;

- ✍ робить свій внесок у налагодження Європейського - Середземноморського партнерства, започаткованого на Барселонській конференції та сприяє миротворчому процесу на Близькому Сході;
- ✍ 70 держав Африки, Карибського та Тихоокеанського басейнів, які підписали Ломеську Конвенцію користуються довгостроковими позиками EIB, так само, як і Південноафриканська Республіка;
- ✍ фінансує проекти, що становлять взаємний інтерес в таких галузях, як передача технологій, спільні підприємства та захист довкілля в країнах Азії та Латинської Америки, які підписали угоди про співробітництво з ЄС.

ДЖЕРЕЛО ФОНДІВ

EIB фінансує проекти шляхом надання позик під настільки малий відсоток, наскільки це можливо. Більшу частину своїх ресурсів Банк отримує на ринках капіталу, де його високий (AAA) кредитний рейтинг дозволяє йому позичати гроші на найкращих умовах і використовувати їх на користь виконавців проектів.

Як одна з головних дійових осіб ринків капіталу - його капітал перевищив у 1997 році 23 мільярди еку в 21 світовій валюті - EIB відіграє важливу роль в їх розвитку, зокрема для ринків, які щойно з'явилися внаслідок появи країн-кандидатів у ЄС в Центральній та Східній Європі. Позикова політика Банку має також на меті допомогти підготувати ґрунт для створення великого та ліквідного ринку євро, так само, як він допомагав підтримати еку на початку 80-х років, створюючи на фінансовому ринку атмосферу довіри до єдиної валюти.

За повнішою інформацією:

Відділ інформації та зв'язків, інформаційний підрозділ:

Тел.: (352) 4379 31 22; **Факс:** (352) 4379 31 89

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ КОМІТЕТ

Приміщення Комітету в Брюсселі

Кількість членів: 222

по 24 від Франції, Німеччини, Італії та Великої Британії,
21 від Іспанії, по 12 від Бельгії, Греції, Нідерландів, Португалії, Швеції та Австрії,
по 9 від Данії, Ірландії та Фінляндії та 6 від Люксембургу

Термін повноважень: чотири роки

Проведення засідань: Брюссель, щомісяця

Адреса: Rue Ravenstein 2, B-1000 Brussels

Тел.: (32-2) 546 90 11

Факс: (32-2) 513 48 93

Соціально-економічний комітет, заснований в 1958 р. відповідно до Римської Угоди, відіграє консультативну роль. Його членами є представники різних верств суспільства та різних секторів економіки. Деякі з них представляють працедавців та працівників ("соціальні партнери"), в той час як діапазон повсякденної діяльності інших надзвичайно широкий: фермерство і торгівля, транспорт, професійні об'єднання, кооперативи, спільні підприємства, малі та середні підприємства, а також охорона довкілля та захист прав споживачів. Кожний член Комітету належить до однієї з трьох приблизно однакових за кількістю груп: працедавці (Група I), робітники (Група II) та різні інтереси (Група III).

Членами комітету є провідні представники громадянського суспільства; їх самовіддана діяльність сприяє наближенню інституційного механізму ЄС до життя суспільства.

ПОГЛЯДИ

Угода вимагає від Комісії та Ради передавати на розгляд в Комітет проекти законів у певних визначених галузях. Що ж до інших питань, Угода залишає це на розсуд Комісії та Ради. З 1972 року Комітет отримав також право з власної ініціативи висловлювати свою думку з будь-якого питання, яке знаходиться в сфері інтересів Співтовариства. Останні поправки до Угоди про Європейський Союз, прийняті в Амстердамі, надають тепер можливість і Європейському Парламенту звертатися за консультаціями до Соціально-економічного комітету.

Ні один Європейський закон будь-якого ступеня важливості не був схвалений без урахування думки Комітету. З моменту свого заснування Комітет сформулював понад 3000 висновків і всі вони були надруковані в "Official Journal of the European Communities".

Проекти офіційних висновків Комітету виробляють доповідачі та трьохсторонні групи експертів, потім вони передаються на обговорення та внесення доповнень в одну з дев'яти "секцій" - органи, які нагадують парламентські комітети, і насамкінець підлягають затвердженню на одному з щомісячних засідань всього Комітету. Рішення приймається простою більшістю.

Завдяки прагненню його членів до вироблення спільної позиції з кожного питання та розв'язання конфлікту інтересів між соціальними та економічними групами, Комітет робить корисний внесок у досягнення консенсусу.

ОРГАН НАГЛЯДУ ЗА СПІЛЬНИМ РИНКОМ

Завдяки участі членів Комітету в повсякденному економічному житті Союзу, він має хорошу можливість безпосередньо впливати на ріст і розвиток спільного ринку. За запитом Європейського Парламенту, Комісії та Ради, він наглядає за спільним ринком і повідомляє про хиби. Двічі на рік Комітет проводить форум на тему спільного ринку, де збираються представники держав-членів для перегляду шляхів розвитку.

Форум надає Комітету право діяти як постійному наглядовому органу. Він виявляє те, що залишилось незробленим, та привертає увагу до викривлень і зволікань, здатних перешкодити вільному руху товарів, капіталу, послуг та людей. Комітет також пропонує повноважним органам Співтовариства заходи, яких слід вжити, щоб виправити виявлені помилки.

ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ: НА СЛУЖБІ ГРОМАДЯНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВУ

Соціально-економічний комітет підтримує добрі стосунки із своїми міжнародними, національними та регіональними аналогами. Це важливі канали залучення громадянського суспільства до розбудови Європи та наближення Європи до людей. Комітет регулярно проводить широкі симпозиуми на теми "Європи громадян". Він також постійно спілкується з соціально-економічними установами в африканських країнах та країнах Карибського і Тихоокеанського басейнів. З меншою регулярністю проводяться зустрічі з партнерами, наприклад, Середземноморського регіону та країнами, які мають намір вступити до ЄС.

КОМІТЕТ РЕГІОНІВ

Кількість членів: 222

по 24 від Франції, Німеччини, Італії та Великої Британії, 21 від Іспанії,
по 12 від Австрії, Бельгії, Греції, Нідерландів, Португалії та Швеції,
по 9 від Данії, Фінляндії та Ірландії та 6 від Люксембургу

Термін повноважень: чотири роки

Проведення засідань: Брюссель, п'ять пленарних засідань на рік

Адреса: Rue Belliard 79, B-1040 Brussels

Тел.: (32-2) 282 22 22

Факс: (32-2) 282 23 25

Комітет регіонів - одна з наймолодших інституцій Європейського Союзу, створення якої відображує велике прагнення країн-членів не лише з повагою ставитись до незалежності та прав регіональних і місцевих утворень, але й залучати їх до розробки і запровадження політики ЄС. Вперше в історії Європейського Союзу законом закріплені обов'язкові консультації з представниками місцевих та регіональних органів влади з усіх питань, які безпосередньо їх стосуються.

НА ВАРТІ ПРИНЦИПУ СУБСИДІАРНОСТІ

Створений як консультативний орган згідно з Угодою про Європейський Союз, Комітет, починаючи з першого засідання у березні 1994 року, став на варті принципу субсидіарності.

Субсидіарність є одним з основоположних принципів Угоди. Він означає, що рішення повинні приймати органи влади настільки найближчі до громадян, наскільки це можливо. Цей принцип стоїть на перешкоді непотрібній централізації у прийнятті рішень. Як голови регіонів, мери міст або голови міських та окружних рад - 222 члени комітету - це виборні урядовці від найближчих до громадян рівнів влади.

Це означає, що вони на власному досвіді знають, як впливають дії та законодавство Союзу на повсякденне життя їх громадян. З такими ресурсами в своєму розпорядженні Комітет здатний на потужні дослідження та має великий вплив, які можуть прислужитися в роботі іншим інституціям Союзу.

Комітет регіонів має для цього багато можливостей. Згідно з Угодою консультації з Комітетом обов'язкові з питань трансєвропейських мереж, охорони здоров'я, освіти, справ молоді, культури та економічної і соціальної єдності. Але Комітет може також виступити з ініціативою і висловлювати свою думку щодо інших стратегічних питань, які впливають на життя міст та регіонів, таких як сільське господарство та охорона довкілля.

Робота Комітету побудована за такою структурою:

Комісія 1: регіональна політика, структурні фонди, економічна та соціальна єдність, міждержавна та міжрегіональна співпраця
Комісія 2: сільське господарство, розвиток села, рибне господарство
Комісія 3: трансєвропейські мережі, транспорт, інформаційне суспільство
Комісія 4: територіальне планування, питання розвитку міст, енергетика, захист довкілля
Комісія 5: соціальна політика, охорона здоров'я, захист споживачів, наукові дослідження, туризм
Комісія 6: зайнятість, економічна політика, спільний ринок, промисловість, малі та середні підприємства
Комісія 7: освіта, професійно-технічне навчання, культура, молодь, спорт, права громадян
Комісія з організаційних питань:
відповідає за участь у обговоренні реформи установ ЄС.

Роботу Комітету регіонів організовує Бюро, яке обирають на дворічний термін.

**Докладнішу інформацію можна отримати
у відділі преси та зв'язків Комітету регіонів**

Rue Belliard 79, B-1040 Brussels
Тел.: (32-2) 282 21 55 ✉ Факс (32-2) 282 20 85

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОМБУДСМЕН

Одним з прав громадян Європи є право звертатися зі скаргами до Європейського Омбудсмена.

Європейський Омбудсмен розглядає скарги щодо незадовільної діяльності інституцій та установ Європейського Співтовариства. Омбудсмен не розглядає скарги, що стосуються діяльності національних, регіональних та місцевих органів влади держав-членів.

1995 року першим Європейським Омбудсменом було обрано пана Якоба Зодермана, колишнього Омбудсмена Парламенту Фінляндії.

ХТО МОЖЕ ЗВЕРТАТИСЯ ЗІ СКАГАМИ?

Якщо Ви - громадянин однієї з держав-членів ЄС або мешкаєте в такій державі, Ви можете звернутися зі скаргою до Європейського Омбудсмена. Підприємства, об'єднання або інші організації, які мають зареєстровані представництва на території держав-членів ЄС, також можуть звертатися до Омбудсмена зі скаргами.

ПРО ЩО?

Ви можете звертатися до Омбудсмена зі скаргами з приводу незадовільної діяльності інституцій та установ Співтовариства.

ЯКІ ЦЕ ІНСТИТУЦІЇ ТА УСТАНОВИ?

Головні інституції та установи Європейського Співтовариства, щодо діяльності яких Ви можете скаржитися, це:

- ✍ Європейська Комісія;
- ✍ Рада Європейського Союзу;
- ✍ Європейський Парламент;
- ✍ Суд Аудиторів;
- ✍ Суд Європейського Союзу (за винятком його судової функції);
- ✍ Соціально-економічний Комітет;
- ✍ Комітет регіонів;
- ✍ Європейський Інвестиційний Банк;
- ✍ Європейський Інвестиційний Фонд.

ЩО ТАКЕ НЕЗАДОВІЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ?

Незадовільна діяльність означає погане або недостатнє управління. Таке буває у разі, якщо установа не виконує належних їй функцій, виконує їх неправильно, або коли вона робить щось, що не повинна робити. Ось деякі приклади:

- ✍ адміністративні порушення;
- ✍ несправедливість;
- ✍ дискримінація;
- ✍ зловживання владою;
- ✍ надання неповної інформації або відмова у наданні інформації;
- ✍ безпідставні зволікання.

ЯК ЗВЕРТАТИСЯ ЗІ СКАРГОЮ?

Напишіть Омбудсмену будь-якою з 11 офіційних мов Союзу, чітко подайте загальні відомості про себе, назвіть інституцію або установу Європейського Співтовариства, на яку Ви скаржитесь та підстави для Вашої скарги.

Для складання попереднього варіанту скарги Ви можете скористатися стандартною формою. Її можна отримати у представництві Омбудсмена, а також в національних представництвах Омбудсмена в державах-членах ЄС. Якщо Ви маєте доступ до Інтернету, форму можна знайти за адресою <http://www.euro-ombudsman.eu.int>

Скаргу можна надсилати упродовж двох років від дати, коли Вам стали відомі факти, на яких базується Ваша скарга.

Не обов'язково, щоб незадовільна діяльність торкнулась Вас особисто, але Ви повинні попередньо зв'язатися з інституцією або установою, про які йдеться, наприклад письмово (листом).

Омбудсмен не розглядає питання, які наразі розглядаються в суді, або щодо яких судові рішення вже прийнято.

ЩО СТАНЕТЬСЯ З ВАШОЮ СКАРГОЮ?

Омбудсмен спершу ознайомиться з Вашою скаргою, аби визначити, чи може він її розглядати. Якщо так, Омбудсмен розпочне розслідування. Якщо ні, Вам повідомлять причину.

Розгляд скарг, як правило, відбувається відкрито, але якщо скарга того вимагає, конфіденційність зберігається.

У деяких випадках розгляд завершується на перших етапах розслідування. В інших Омбудсмен прагне знайти рішення, прийнятне для обох сторін. У разі потреби, він може надати відповідній установі рекомендації як вирішити спірне питання. Після цього установа повинна протягом трьох місяців проінформувати Омбудсмена про заходи, які вона має намір вжити. Якщо зазначена установа не врахує рекомендації Омбудсмена, останній може направити до Європейського Парламенту спеціальну доповідь.

Омбудсмен завжди інформує скаржника про результати свого розслідування.

Як звернутися до Європейського Омбудсмена?

Поштою за адресою:

The European Ombudsman
1, avenue du President Robert Schuman

BP 403 - F-67001 Strasbourg Cedex

Телефоном: (33) 38817-4001

Факсом: (33) 38817-9062

Через Інтернет: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>

ВИСНОВКИ

Відносини між інституціями Європейського Союзу базуються на партнерстві та співпраці.

Мета їхньої діяльності - забезпечити ефективний демократичний процес розробки стратегій та прийняття рішень за умов контролю та нагляду за здійсненням виконавчої влади. Їхнє завдання - підвищення соціального, економічного та культурного добробуту всіх громадян і сприяння миру та економічному розвитку не лише в Європі, а й в усьому світі.

"Програма 2000", стратегічний документ, підготовлений Президентом Комісії Жаком Сантером, визначив дві головні цілі щодо підготовки Європи до вступу у XXI століття: зміцнення інституцій Європейського Союзу та підготовка до розширення. Завдання на наступні декілька років - сприяти економічному зростанню, зайнятості та підвищенню якості життя, а також модернізація ключових напрямків діяльності Європейського Союзу.

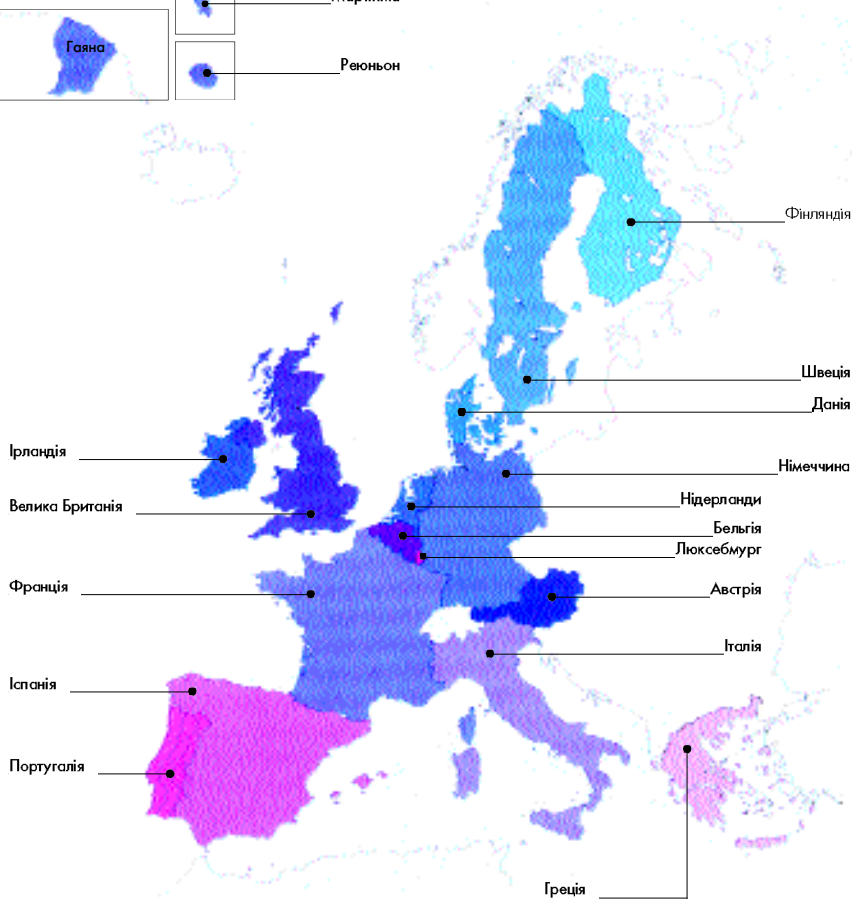
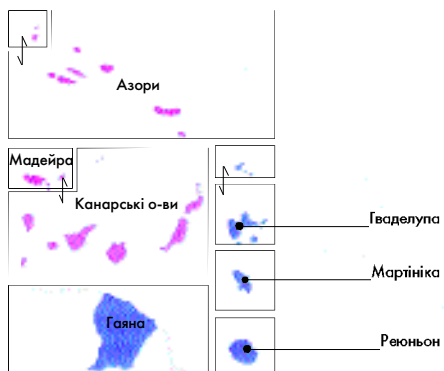
Європейський Союз є представником "Європи громадян". Європейські інституції покликані приймати рішення, що стосуються громадян, на основі принципу підпорядкованості. Підпорядкованість означає, що Європейський Союз вживатиме заходів лише в тому випадку, якщо їх здійснення матиме більший ефект на європейському рівні, або якщо держави-члени не можуть ефективно вирішити це питання самостійно.

Європейський Союз та його інституції служать народам Європи.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Заморські території
країн - членів ЄС

АДРЕСИ

EUROPEAN PARLIAMENT

European Parliament Office in Ireland
European Union House
43, Molesworth Street
Dublin 2
Ireland
Tel.: (353-1) 605 79 00
Fax: (353-1) 605 79 99
E-mail: EPDublin@europart.eu.int
Internet: <http://www.europarl.eu.int>

United Kingdom Office
2, Queen Anne's Gate
London SW1H9AA
United Kingdom
Tel.: (44-171) 227 43 00
Fax: (44-171) 227 43 02
E-mail: 6PLondon@europarf.eu.int
Internet: <http://www.cec.org.uk>

9 Atva Street
EdinBurgh EH2 4H
United Kingdom
Tel.: (44-131) 225 20 58
Fax: (44-131) 226 41 05
E-mail: wscQtt@europarf.eu.int
Internet: <http://www.europari.eu.int>

EUROPEAN COMMISSION

18 Dawsori Street
Dublin 2
Ireland
Tel.: (353-1) 662 51 13
Pax: (353-1) 662 51 18

Jean Monnet House
8 Storey's Gate
London SW1 P3 AT
United Kingdom
Tel.: (44-171) 973 19 92
pax: (44-171) 973 19 00/19 10

Windsor House
9/15 Bedford Street
Belfast BT2 7EG
United Kingdom
Tel.: (44-1232) 24 07 88
Fax: (44-1232) 24 82 41

4 Cathedral Road
Cardiff CH 9SG
United Kingdom
Tel.: (44-1222) 37 16 31
Fax: (44-1222) 39 5489

9 Alva Street
Edinburgh EH24PH
United Kingdom
Tel.: (44-131) 225 20 58
Fax: (44-131) 226 41 05
<http://www.cec.org.uk>

EURO-INFO POINTS

European Public Information Centre
(EPIC)
The Old Railway Station
Taney Road
Dundrum
Dublin 14
Ireland

Euro-Info Point
Athlone Chamber of Commerce
Jolly Mariner Marina
Athlone
Co. Westmeath
Ireland
Tel.: (353-902) 731 73
Fax: (353-902) 733 26
(353-902) 743 86

Euro-Info Point
Regional Technical College
Dundalk
Co. Louth
Ireland
Tel.: (353-42) 704 92
Fax: (353-42) 383 13

Euro-Info Point, Midland region
Mullingar Chamber of Commerce Ltd
Market House
Mullingar
Co. Westmeath
Ireland
Tel.: (353-44) 440 44
Fax: (353-44) 440 45

Wales Euro-Info Point
European Commission
Representation in Wales
4 Cathedral Road
Cardiff CFI 9SG
United Kingdom
Tel.: (44-1222) 39 44 00
Fax: (44-1222) 38 44 50

ПРЕДСТАВНИЦТВО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ В УКРАЇНІ

Представництво було відкрито у центрі Києва у вересні 1993 р. Воно має статус дипломатичної місії та офіційно представляє Європейську Комісію в Україні. З квітня 1998 року Головою Представництва є пан Андре Ванавербек.

Такі Представництва, яке відкрито в Україні, існують в усьому світі. Взагалі працює 126 Представництв, найбільшими з яких є Представництва у Москві, Токіо та Вашингтоні. Представництва забезпечують втілення програм кооперації та сприяння Європейського Союзу у країнах-партнерах.

Представництва займаються питаннями двосторонньої торгівлі та інвестицій. Вони також повністю втілюють Спільну зовнішню політику та політику безпеки Європейського Союзу в рамках загального положення. Представництва працюють у тісному контакті з посольствами країн-членів ЄС, а також з урядом та неурядовими організаціями країн-партнерів. Крім цього, Представництва мають серйозні завдання щодо розповсюдження інформації та роз'яснення процесу подальшого розвитку ЄС.

Представництво Європейської Комісії у Києві здійснює керівництво виконанням Угоди про партнерство та співробітництво між Європейським Союзом та Україною, яку було ратифіковано у березні 1998 року і яка є основним документом, що регламентує стосунки між ЄС та Україною. В рамках цієї Угоди Київське Представництво здійснює керівництво та нагляд за втіленням у життя програми Європейського Союзу Тасіс, яка забезпечує надання ноу-хау та фінансування розвитку ринкової економіки та демократичного суспільства у Нових Незалежних Державах та Монголії. В Україні існує також спеціальна програма, яка забезпечує допомогу в закритті Чорнобильської АЕС.

Представництво Європейської Комісії у Києві підтримує інші програми, наприклад, молодіжний рух Євроклуб. Представництво видає щомісячний Євроюлетень, має свою телевізійну програму. Відділ преси та інформації Представництва надає всебічну інформаційну допомогу організаціям, установам, навчальним закладам, засобам масової інформації та широким колам громадськості.

Адреса: Україна, 01024 Київ, вул. Круглоуніверситетська, 10
Тел: (044) 462 0010, факс: (044) 462 0920, (044) 230 23 90
Email: mail@delukr.cec.eu.int
Website: <http://www.delukr.cec.eu.int>